

श्रीअन्वु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

वर्ष : २४ ◆ अङ्क : २३४ ◆ पृष्ठ ६ ◆ बिर्तामोड ◆ वि.सं. २०७६ असार २६ गते विहीवार (Thursday, July 11, 2019) नेपाल सम्बत् १९३९ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु. : ५/- भारतमा भा.रु. : ४/-

विषादी परीक्षण नरोक्न आदेश

काठमाडौं, असार २५। सर्वोच्च अदालतले भारतबाट ल्याउने तरकारी र फलफूलमा विषादी परीक्षण नगर्ने सरकारको निर्णय कार्यान्वयन नगर्न अत्यकालीन अन्तरिम आदेश जारी गरेको छ।

न्यायाधीश डा. आनन्दमोहन भट्टराईको एकल इजलासले बुधवार विषादी परीक्षण नगरी ल्याउने सरकारको निर्णय रोक्न आदेशको माग गर्दै दायर गरेका तीन निवेदनको पहिलो सुनुवाइमा सो अत्यकालीन अन्तरिम आदेश दिएको हो।

आदेशमा भनिएको छ- 'फलफूल र तरकारीको नेपालमा आयात गर्नु पूर्व परीक्षण गरिएको विषय खुल्ने कुनै कागजात भए सो समेत लिई छलफलका लागि यही असार २० मा उपस्थिति हुनु र छलफलको दुइ नलागोसम्म मन्त्रिपरिषदको यही असार १८ को निर्णय कार्यान्वयन नगर्नु।'

अदालतमा निवेदनबाट ल्याउने तरकारी र फलफूलमा विषादी परीक्षण नगरी ल्याउने सरकारको निर्णयविरुद्ध मङ्गलबार तीन रिट निवेदन दायर गरिएका थिए।

उपभोक्ता हित संरक्षण मन्त्रालय तर्फबाट सरकारको निर्णय विरुद्ध ज्योति बानिया, अधिवक्ताद्वय स्वागत नेपाल र नारायणप्रसाद दवाडी तथा अधिवक्ता कञ्चनकृष्ण न्यौपानेले छुट्टाछुट्टै रिट निवेदन दायर गरेका थिए।

सोमामा तरकारी र फलफूलको विषादी परीक्षण गर्ने विषयमा मन्त्रिपरिषदको यही असार १८ गतेको बैठकले विषादी परीक्षण गर्ने निर्णय फिर्ता लिएको थियो। सरकारको सोही निर्णय रोक्न रिट निवेदनमा अन्तरिम आदेशको माग गरिएको थियो।

सरकारको निर्णय र भन्सारमा तत्काल परीक्षण व्यवस्था गर्न माग गर्दै विषादीयुक्त फलफूल तथा तरकारी प्रयोग गर्दा गर्भवतीहरू प्रभावित हुने र भविष्यमा जर्मिने बच्चाहरूलाई समेत असर गर्ने हुँदा परीक्षण नगरिने निर्णय जनस्वास्थ्यका रूपमा गलत भएको उल्लेख छ।

नेपालको संविधानले खाद्यको मौलिक हक सुरक्षित गरेकोले विषादीयुक्त खानाले स्वास्थ्यमा विभिन्न समस्या देखा पर्ने हुँदा सबै नागरिकको मौलिक हकविरुद्ध उक्त निर्णय भएको आदेशमा उल्लेख छ।

विप्लवविरुद्ध सरकार आक्रामक भोजपुरमा प्रहरीसहित दुई जनाको मृत्यु, प्रहरीले नै प्रहरीको हत्या गरेको विप्लवको दाबी

भोजपुरमा प्रहरीसहित दुई जनाको मृत्यु, प्रहरीले नै प्रहरीको हत्या गरेको विप्लवको दाबी

भापा, असार २५। अर्धभूमिगत नेत्रिक्रम चन्द्र (विप्लव) नेतृत्वको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीलाई गत फागुन २८ गतेको मन्त्रीपरिषद बैठकले प्रतिबन्ध लगाएपछि सरकार र विप्लव माओवादी मूठभेडमा उत्रिएका छन्।

विप्लव समूहले हिंसात्मक गतिविधि बढाएपछि त्यस समूहविरुद्ध सरकार आक्रामक शैलीमा प्रस्तुत भएको छ। यता विप्लव माओवादीका महासचिव चन्द्रविक्रम चन्दले भने आफूहरू सरकारको व्यवहार अनुसार प्रस्तुत हुने जवाफ दिँदै आएका छन्। तर, गत जेठ ७ गते भोजपुरको ट्याम्के-मैयुङ गाउँपालिकाको धोरे जङ्गलमा प्रहरीको गोली लागेर भोजपुरकै कुदाक काउलेका तीर्थराज घिमिरे 'राजु' मारिए। विप्लव नेतृत्वको नेकपामा लागेको २० दिनमै प्रहरीले चलाएको गोली लागेर उनले ज्यान गुमाएका थिए। तर, उनलाई प्रहरीले गिरफ्तार गरेपछि गोली हानेर हत्या गरेको विप्लव समूहले दाबी गर्दै आएको छ।

समेत प्रहरी टोली डिएसपीकै कमाण्डमा परिचालित थियो। प्रहरीको निरन्तर निगरानीका कारण खुम्चिन बाध्य विप्लवका कार्यकर्ता बर्षेभरिसँगै चलायमान भएका थिए। प्रतिकूल मौसमका कारण प्रहरीको गस्ती नियमित हुन नसकेपछि विप्लवका कार्यकर्ताको उपस्थिति सदरमुकाम नजिकका गाउँसम्म पुगेको थियो। सदरमुकाममै ट्याम्के-मैयुङको धोरेमा आफ्ना एक कार्यकर्ताको प्रहरीले ज्यान लिएपछि विप्लवका कार्यकर्ता आक्रामक भएका थिए। यसको पुष्टि असार १८ गते ट्याम्के-मैयुङ-१ को वडा कार्यालयमा आगजनी र तोडफोडले पुष्टि गर्छ।

त्यही दिन भोजपुरको देउरालीस्थित सौदा चोकमा एउटा धेरै लामो बम भेटिएको थियो। जसलाई निष्कृत पार्न

नेपाली सेनाको २ नम्बर बाहिनी कार्यालयबाट टोली नै आउनु परेको थियो। यस्तै, असार ५ गते सर्लाहीमा प्रहरीको गोली लागेर विप्लव समूहका सर्लाही इञ्चार्ज कुमार पौडेलको मृत्यु भएको थियो।

यसैबीच भोजपुरमा प्रहरी र नेत्रिक्रम चन्द्र नेतृत्वको नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीका कार्यकर्ताबीच बुधवार विहान भीडन्त भएको छ। भीडन्तमा एक प्रहरीसहित दुई जनाको मृत्यु भएको छ भने एक प्रहरी जवान घाइते भएका छन्। भोजपुर नगरपालिका-७ स्थित

पाँचधारे होटल नजिकै गोली हानाहान भएको बताइएको छ। मृत्यु हुनेमा प्रहरी जवान सञ्जीवकुमार राई रहेका छन्। त्यस्तै विप्लव समूहका नीरकुमार राईको मृत्यु भएको नेपाल प्रहरीका एसपी रमेश थापाले जानकारी दिए। मृत्यु भएका जवान राईको कोखमा गोली लागेको थियो। गोली लागेका जवानको उपचारको क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ। मृतक प्रहरी जवान राई धुम्बा प्रहरी हुन्। त्यस्तै गोली लागेर घाइते भएका प्रहरी जवान सोमनाथ भट्टराईको जिल्ला अस्पताल भोजपुरमा उपचार भइरहेको छ।

यस्तै गोली हानाहानमा मृत्यु भएका नीरकुमार विप्लव नेतृत्वको पार्टीका ओखलढुङ्गाका सेक्रेटरी थिए। उनी पार्टीमा

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

लो ब्लडप्रेसरले शिक्षक सृष्टिको ज्यान गयो

धरान, असार २५। मानिसले लो ब्लडप्रेसरलाई त्यति गम्भीरतापूर्वक लिईदैनन् जति हाइब्लडप्रेसरलाई लिने गर्छन्। यद्यपि लो ब्लडप्रेसरलाई पनि नजरअन्दाज गर्नु खतरा साबित हुनसक्छ।

लो ब्लडप्रेसरकै कारण धरानमा एक महिला शिक्षकको मृत्यु भएको छ। धरानकी १९ वर्षीया सृष्टि अधिकारीको मृत्यु भएको हो। मृतक सृष्टिका आफन्तहरूका अनुसार दिउँसो एक्कासी लडेकी उनको उपचारको क्रममा मृत्यु भएको जनाइएको छ।

कक्षा १२ पढेर धरानकै मेरो मन्टेश्वरीमा काम गर्दै आएका सृष्टिको धरानस्थित वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको हो। डाक्टरहरूले प्रेसर लो छ भनेका थिए। आइसीयुमा ८ दिनसम्म राखेर पनि छोरी बचाउन सकिन -सृष्टिकी आमा बन्दा अधिकारीले भनिन्। धरान -१२ मा बस्दै आएको अधिकारी परिवारको आर्थिक अवस्था समेत कमजोर थियो।

श्रीमती पक्राउ

सुनसरी, असार २५। धारिलो हतियार दाउ प्रहार गरी श्रीमानको हत्या गरेको अभियोगमा सुनसरी इन्सुवा नगरपालिका -७ खिरखिरिया मुसहरी टोल बस्ने २४ वर्षीया विमला ऋषिदेवलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

गत वैशाख ८ गते राति उनका श्रीमान २४ वर्षीय मुकेश ऋषिदेवको आफ्नै घरमा तत्काल नाम, थर नखुलेका व्यक्तिले दाउ प्रहार गरी उनको हत्या गरेका थिए।

घटना सम्बन्धमा अनुसन्धान गर्ने क्रममा मृतक मुकेशकी श्रीमती विमलाले नै हत्या गरी फराउ भएको भन्ने खुल्न आए पश्चात खटिएको प्रहरीले गाउँमा लुकीछिपी

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

आर्थिक अपराध रोक्न नयाँ फड्को

काठमाडौं, असार २६। नक्कली बिल-बीजक जारी गरी वा भन्सार छलेर अबैको राजश्व चुहावट गर्ने तथा विभिन्न तरिकाले हुने आर्थिक अपराध रोक्न सरकारले मालसामान ढुवानी गर्दा सूचना प्रणालीमा राख्नेपनि नयाँ व्यवस्था लागू गरेको छ।

छोटो समयमै बिल मात्रै बनाएर आठ अर्बभन्दा बढीको राजश्व चुहावट गरेको तथ्य फेला पारी घटनाको अनुसन्धान गरिरहेको राजश्व अनुसन्धान विभागले यस्तो प्रवृत्ति र तस्करी रोक्न मालसामान ढुवानी गर्दा केन्द्रीय सूचना प्रणालीमा राख्नेपनि व्यवस्था लागू गरी नयाँ प्रयासको थालनी गरेको हो।

प्रविधिको प्रयोगबाटै सुशासन कायम गर्ने

यो महत्वपूर्ण खुड्किलो हुने जनाइएको छ। यही साउन १ गतेबाट उक्त प्रणाली लागू गर्न लागिएको विभागका महानिर्देशक दीर्घराज मैनालीले जानकारी दिए।

गत वर्षदेखि मात्रै प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद कार्यालय मातहतमा आएको विभागले आर्थिक अनुशासन कायम गरी तस्करी नियन्त्रण गर्नु नै 'सफ्टवेयर' प्रणालीको मुख्य उद्देश्य रहेको जनाएको छ।

नेपाल सरकार राजश्व चुहावट (अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) ऐन २०५२ को दफा १५ (ग) को उपदफा ५ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी सोही दफाको उपदफा १ मा एक ठाउँबाट अर्को स्थानमा व्यावसायिक प्रयोजनका लागि

मालसामान ओसारपसार गर्नुपूर्व ढुवानी गरिने मालसामानको विवरण राजश्व अनुसन्धान विभागको 'भेडकल एण्ड कन्साइनमेण्ट ट्याकिङ सिस्टम'मा आधारित केन्द्रीय सूचना प्रणालीमा समावेश गरेर मात्र ओसारपसार गर्नु पर्ने प्रावधान रहेको छ।

सोही व्यवस्थानुसार यही असार २३ गते राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी सरकारले यही साउन १ गतेबाट लागू हुनेगरी व्यवसायीलाई आह्वान गरेको छ। विगत १० महीनादेखि नै विभागले उक्त सफ्टवेयर बनाउने काम थालेको थियो। विगत दुई महीनादेखि विभागले लागू गराउन आवश्यक तयारी थालेको थियो। यस

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

करेन्टले दुईको मृत्यु

भापा, असार २५। मोरङ र सुनसरीमा करेन्ट लागेर बुधवार एक बालकसहित दुई जनाको मृत्यु भएको छ।

मृत्यु हुनेमा रंगेली नगरपालिका-५ आँपगाछीका १२ वर्षीय प्रमोद ऋषिदेव रहेको प्रहरीले जनाएको छ। आफ्नै घरछेउको काठको विजुलीको फोल नजिक हिँडिरहेको अवस्थामा उनलाई अचानक विजुलीको करेन्ट लागेको प्रहरीले जनाएको छ। प्रमोदको घटनास्थलमा नै मृत्यु भएको प्रदेश प्रहरीले जनाएको छ।

त्यस्तै सुनसरीको धरान थाक्करडाँडाका ६७ वर्षीय विखंबहादुर राईको करेन्ट लागेर मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ।

आफ्नै घरमा रेडियो बजाउनका लागि रेडियोको ज्याक मल्टिप्लगमा जोड्ने क्रममा करेन्ट लागेर वेहोस भएका राईको धरानस्थित वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा उपचारको क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ।

मदन पुरस्कारका लागि ७ कृति

भापा, असार २५। यस वर्षको मदन पुरस्कारका लागि छनौटमा परेका उत्कृष्ट सात कृतिको नाम सार्वजनिक भएको छ।

मदन पुरस्कार गुठीले मदन पुरस्कार २०७५ लागि आवेदन दिएका कृति (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

यौन तथा प्रजनन रोगका विरामीहरूका लागि खुशीको खबर

यही असार २८ गते शनिवारका दिन काठमाडौंबाट आउनु हुने विशेषज्ञ डाक्टरद्वारा सेवा दिने हुँदा विरामीहरूले सौभाग्यको फाइदा लिनुहोला।

हाफा सेवाहरू: सबै खालका शारीरिक तथा मानसिक यौन समस्याहरू, पुरुषमा हुने शोधपन, धातु खस्ने, यौन सन्तुष्टि नहुने, यौन चाहना नहुने, चिलाउने, स्वप्नदोष, सरुवा यौन रोग साथै उमेर अनुसार यौन अंगको विकास नहुने, महिलाहरूको महिलामारी गडबडी, सेतोपानी बग्ने, तल्लो पेट दुख्ने, बाँधोपन, ढाड दुख्ने, यौन सम्बन्धी सबै खालका समस्याहरूको सफल उपचार। त्यस्तै गरी महिला तथा पुरुषमा हुने निसन्तानपनको विशेष परामर्श तथा सफल उपचार गरिन्छ।

माता मनकामना आयुर्वेद क्लिनिक

अनुवा पुल पूर्व दक्षिण, निलो सिता भएको घर, बिर्तामोड, भापा (०२३-५४४५३८, मो. ९८४२७५७६०४)

ADMISSION OPEN

+ 2 IN HOTEL MANAGEMENT WITH TRAVEL & TOURISM

Diploma In Hotel Management (July Intake)

Contact

Springdale College For Hotel Management (SCHM)

Birtamode, Jhapa (In front of Kankai Campus) Ph:023-546263,9842624438

भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो !!

सुनसरी टेक्निकल कलेज, धरानमा SLC / SEE उर्तीण हुने विद्यार्थीहरूकालागी निम्न कार्यक्रमहरूमा भर्ना खुल्यो !

1. Health Assistant (HA)
2. Diploma in Pharmacy
3. Diploma in Lab Technician
4. Diploma in Civil Engineering
5. Diploma in Computer Engineering
6. Diploma in Radiography (x-Ray Technician)

फारम भर्ने अन्तिम मिति : २०७६ श्रावण १२ गते सम्म
नोट : निःशुल्क प्रवेश परिक्षा तयारी कक्षा सञ्चालन भइरहेको छ।

विस्तृत जानकारीकालागी :

सुनसरी टेक्निकल कलेज

लक्ष्मी सडक, धरान-१

मोबाईल : ९८४२०२०६१५, ९८४९४२९७१३, ९८०४३३६६८९

NIDI SECONDARY SCHOOL
Indreni Campus
Admission Open + 2 Science Management & Humanities
Salient Features:
- Managed by the established team of academicians.
- Quality education at affordable fee.
- Well equipped modern building with science lab, computer lab and classrooms with CC cameras.
- Accessible Transport services.
- Strict preservation of discipline.
- Science excursion tour.
- Attractive scholarship scheme.
- Industrial Visit to Management students.
- Extra Class
- Excellent result (in +2 & BBS Level)
Entrance Date : For Science Ashar 28 Saturday at 10:00 A.M.
Run & Managed by SCIENCE BLOCK TEAM
For Details : NIDI SECONDARY SCHOOL/ INDRENI CAMPUS Birtamde-2, Ramchowk, Contact : 023-544412/ 546044/ 9852673088/ 9852689000

पाँच लाख बराबरको धनमाल लुटपाट

चारआली २५ असार। भापाको मेचीनगर -१३ चारआलीमा भएको डकैत घटना हिलो गरी सार्वजनिक भएको छ। हतियारधारी अज्ञात समूहले बढी महतको घरमा डकैत गरेको महत परिवारले जनाएको छ। गत असार २१ विउँसो हतियारधारी डाकाको समूहले डकैती गरी ५ लाख बराबरको धनराशि लुटेको पीडित महतले बताए।

फुटाएर दुगाँदेवी महत र उनका छोरा बढीको कोठामा पसी दराज फुटाएर सुनका गहना लुटेका थिए। डाकाले खुकुरी,

चक्कु, मारतोल, हेक्सो ब्लेडसमेत प्रयोग गरी छोटेरै भागेको महत परिवारको भनाइ छ।

बहिराले अभै पाएनन् सवारी चालक अनुमतिपत्र

भापा, असार २५। बहिरा व्यक्तिलाई सवारी चालक अनुमतिपत्र दिनु भन्ने सर्वोच्च अदालतले निर्णय गरेको छ वर्ष विते पनि अहिलेसम्म कार्यान्वयन भएको छैन।

सर्वोच्च अदालतले विसं २०६९ चैत २९ मा ऐन संशोधन गरेर बहिरा नागरिकलाई सवारी चालक अनुमतिपत्र दिन सरकारका नाममा निर्देशनात्मक आदेश दिएको थियो।

संशोधनका क्रममा रहेको सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९ मा अपाङ्कता भएका व्यक्तिलाई सवारी चालक अनुमतिपत्र दिने व्यवस्था नहुँदा उनीहरूले चालक अनुमतिपत्र नपाएका हुन्।

सर्वोच्च अदालतले विसं २०६९ चैत २९ मा ऐन संशोधन गरेर बहिरा नागरिकलाई सवारी चालक अनुमतिपत्र दिन सरकारका नाममा निर्देशनात्मक आदेश दिएको थियो।

अपाङ्कता भएका व्यक्तिलाई सवारी चालक अनुमतिपत्र नपाउँदा उनीहरूलाई धेरै समस्या भएको नेपाल बहिरा महासङ्घका अध्यक्ष कपी अधिकारीले बताए। अरु धेरै नागरिकको जस्तै निजी सवारी साधन चढ्नु बहिरा व्यक्तिको बाध्यता भएको उनको भनाइ छ। उनका अनुसार अहिले धेरै बहिरा व्यक्तिहरू होटल, रेष्टुरेण्ट, क्याफे लगायतका स्थानमा कार्यरत छन्।

उनीहरू साँच्चै १०/११ बजेसम्म काम गर्ने उनले बताए। सार्वजनिक सवारी साधन राति अवेरसम्म नचल्ने र उनीहरूले अनुमतिपत्र पनि नपाउने हुँदा दुईपात्रे सवारी साधन चलाउने गरेको उनले बताए। उनले भने -राति

सार्वजनिक सवारी साधन नचल्दा एकातिर मोटरसाइडकल चढ्नेपनि बाध्यता छ भने अर्कातिर हाप्पा साथीहरू समयसमयमा पक्राउ परिरहेका छन्।

महासङ्घले बहिरा व्यक्तिले पनि चालक अनुमतिपत्र पाउनुपर्ने भन्दै १० वर्षसम्म पैरवी गरेका थिए। यस क्रममा महासङ्घले पटकपटक धना र आन्दोलनका कार्यक्रम पनि गरेका थिए। पैरवीले मात्रै सरकारले त्यसतर्फ ध्यान नदिएपछि महासङ्घले नै छ वर्षपहिले सर्वोच्चमा रिट दायर गरेको थियो। सर्वोच्चले ऐन संशोधन गर्न भने पनि लामो समयसम्म अवस्था उस्तै रहेको उनले बताए।

सडक विभागले भने बहिरा व्यक्तिका लागि मात्रै छुट्टै मापदण्ड बनाउन नसकिने बताउँदै आएको छ। उनले भने -एउटा निकाले अर्कोलाई देखाउने हुँदा हामीले सवारी चालक अनुमतिपत्र नपाएका हौं।

प्रतिनिधिसभाको विकास तथा प्रविधि

श्रीमती...

वसेको अवस्थामा मंगलवार उनलाई पक्राउ गरेको हो। यस सम्बन्धमा प्रहरीले थप अनुसन्धान गरिरहेको छ।

मदन...

मध्यबाट उत्कृष्ट ७ मा पर्न सफल कृतिको नाम सार्वजनिक गरेको हो।

उत्कृष्ट ७ कृतिका सानु शर्माको 'एकादेशमा', विन्दु शर्माको 'ओक्कल दोक्कल पिपल पात', कुमार नगरकोटीको 'ज', छुदेन काविमोको 'फातसुड', महेश थापाको 'मरीचिका', योगेश राजको 'रणहार' र ध्रुव सापकोटाको 'विचारको लाश' पर्न सफल भएका छन्।

मदन पुरस्कार गुठीले गुठीलाई प्राप्त भएका जम्मा २ सय ५७ कृतिहरूबाट उत्कृष्ट ७ पुस्तक छानिएको जानकारी दिएको हो। उत्कृष्ट ७ मा परेका कृति मध्येबाट एक पुस्तकलाई मदन पुरस्कार प्रदान गरिने छ। मदन पुरस्कारको राशि २ लाख रुपैयाँ रहेको छ।

आर्थिक...

विषयमा मुलुकका विभिन्न ६० स्थानमा पुगेर व्यवसायीसँग छलफलसमेत गरेको महानिर्देशक मैनालीले बताए। सो विषयमा व्यवसायीको छाता सङ्गठनका पदाधिकारीसँग मडलगावार् मात्रै भएको छलफलमा समेत उनीहरूले नयाँ व्यवस्था

अनुसार नै अगाडि बढ्ने र पहिलो चरणमा प्रचारप्रसारलाई तीव्र गति दिने विषयमा सहमति जनाएका छन्।

महानिर्देशक मैनालीले भने -अब भन्सार विन्दुवाटे मालसामान लिएर हिँड्दा थोक वितरकले मालसामान विक्री गर्न पहिला गाडी नम्बर, चालक, सामानको प्रकृति, खरीदकर्ता, विल मूल्य (कोडसहित) विभागको वेब साइटमा प्रविष्ट गराउनुपर्छ।

'युजर नेम र पासवर्ड' व्यवसायी आफैले बनाउनु पर्ने र त्यसबाट विभागको साइटमा इन्ट्री गरेर मात्रै मालसामान ढुवानी गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पहिले कागज बोकेर हिँड्नु पर्दथ्यो, हरेक भन्सार प्वाइण्टमा देखाउनु पर्दथ्यो। तर अब यस प्रणालीमा प्रविष्ट गरेपछि कागज बोकिरहनु पर्दैन। उक्त प्रणालीमा थोकस्तरमा मालवस्तु विक्री गर्ने आपूर्तिकर्ता, उद्योग र वितरक मात्र प्रविष्ट गरिने बताइएको छ।

पहिले चेक प्वाइण्ट छले पुग्थो तर अब छड्के जाँच हुन्छ, त्यसकारण जाँचस्थल कहाँ हुन्छ कसैलाई थाहा हुन्न, यसले आर्थिक अपराध र सामान तस्करी रोक्न सजिलो हुन्छ- महानिर्देशक मैनालीले थपे। उक्त प्रणालीको प्रयोगका लागि अहिलेसम्म एक हजार २०० सवारीलाई नाम इन्ट्रीका लागि युजर आईडी र पासवर्ड बनाइसकेको विभागले जनाएको छ।

३२ अर्बको माग दाबीसहित मुद्दा

विभागले चालू आर्थिक वर्षमा आर्थिक अपराधसम्बन्धी ८८ घटनामा २३८ जनाविरुद्ध रु. ३२ अर्बको विगो र जरिवानाको माग दाबी गरी मुद्दा दायर गरिसकेको छ।

विभागले २३४ वटा अपराधका घटनाको अनुसन्धान जारी राखेको छ। आठ अर्बभन्दा बढीको नक्कली विल बनाएर राजश्व छली गर्ने १०० वटा फर्मविरुद्ध समेत मुद्दा अगाडि बढाएको

२ डिग्री सेल्सियस तापक्रम बढ्ने

भापा, असार २५। सन् २१०० सम्म विश्वको तापक्रम वृद्धिदर १ दशमलव ५ डिग्री सेल्सियसमा सीमित रहेपनि एसियाको हिमालय क्षेत्रको तापक्रम भने २ डिग्री सेल्सियसले बढ्ने एक अध्ययनले देखाएको छ।

एकीकृत पर्वतीय विकास इन्सिमोडले जारी गरेको एक प्रतिवेदन अनुसार हिमाली क्षेत्रमा २ दशमलव २ डिग्री सेल्सियससम्म तापक्रम वृद्धि हुनेछ।

जसका कारण २४ करोड मानिस प्रत्यक्ष प्रभावित हुने छन् भने १ अर्ब ६० करोडमा समेत तापक्रम वृद्धिको असर पुग्ने छ। संयुक्त राष्ट्रसंघका लागि नेपाली नियोग र इन्सिमोडले संयुक्त रूपमा अमेरिकाको न्युयोर्कमा गरेको कार्यक्रममा हिन्दू कुश हिमालयको वातावरणवारे तयार प्रतिवेदन माथि छलफल भएको थियो।

हिमालय क्षेत्रमा हिउँ पगलनु र हिमनदी सुकेका कारण कृषिमा असर पर्नुका साथै उत्पादकत्वमा कमी, भोकमरी, गरीब, बसाइँसराइ जस्ता समस्या निम्त्याउने प्रतिवेदनमा उल्लेख छ। इन्सिमोडका प्रबन्ध निर्देशक डेभिड मोल्डेनले कार्यक्रममा प्रस्तुत गरेको प्रतिवेदनमा तापक्रम वृद्धि, प्राथमिकता, समस्याको पहिचान, सूचना र ज्ञानको वितरणका केही उपाय समावेश रहेको थियो। कार्यक्रममा अष्ट्रिया, कीर्गिस्तान, बंगलादेश, भुटानका प्रतिनिधिले जलवायु परिवर्तनमा आफ्नो मुलुकले गरेको प्रयास र आधिकारिक धारणा राखेका थिए।

४२ जना वृद्धवृद्धालाई सम्मान

शिवसताक्षी, असार २५। शिवसताक्षी नगरपालिका -४ को जेठ नागरिक वडा समितिले बुधवार बडाका वृद्धवृद्धालाई सम्मान गरेको हो।

जनता बजारस्थित वडा कार्यालयमा नगर प्रमुख चन्द्रकुमार सेर्मा, उपप्रमुख भोजकुमारी नेपाल, वडाध्यक्ष सत्यनारायण राजवंशीले संयुक्त रूपमा बडाका ४२ जना वृद्धवृद्धालाई दोसल्ला, फूलमाला, अर्चन र सम्मान पत्रद्वारा सम्मान गरिएको जेठ नागरिक वडा समितिका अध्यक्ष अमृतबहादुर कटवालले जानकारी दिए। उनका अनुसार कार्यक्रममा ८० वर्ष नाघेका ४२ जनालाई सम्मान गरिएको हो।

विभागले जनाएको छ।

वाटोमा भेटिएको अपरिचितको नागरिकता प्रयोग गरी नक्कली कम्पनी खडा गर्ने, सरकारी कागजात र नक्कली विलबीजक छापने, मूल्य अर्बिवृद्धि कर (भ्याट) विल, प्यान विल, नक्कली बीजक विक्री गरी राजश्व छल्लेदेखि नक्कली कारोबार गर्ने, कीर्त गर्ने, वैदेशिक रोजगारीमा कर छली गर्ने, हुण्डीमार्फत अर्थव्यवस्था अन्तर्देशीय कारोबार गर्ने, विदेशी मुद्रा अपचलन गर्ने गिरोह र अर्थतन्त्रलाई उन्नत हुन नदिने सङ्गठित अपराधविरुद्ध मुद्दा चलाएको छ।

विप्लवविरुद्ध...

पशान्तका रूपमा चिनिन्थे। उनी भोजपुरकै स्थायी वासिन्दा भएको र छुट्टीमा घर आएको स्रोतले जनाएको छ। सरकारले विप्लव समूहका गतिविधिलाई प्रतिबन्ध लगाएपछि विप्लवका कार्यकर्ता मारिएको थो तस्रो घटना हो।

कसरी भयो भौडन्त ?

बुधवार बिहानै बजार क्षेत्रमा विप्लव समूहका कार्यकर्ता आएको जानकारी प्रहरीलाई थियो। सूचनाको आधारमा

भारतलाई हराउँदै न्युजिल्याण्ड विश्वकप क्रिकेटको फाइनलमा

भापा, असार २६। भारतको विश्वकप २०१९ को यात्रा सेमी फाइनलमा पुगेर सकिएको छ। भारत न्युजिल्यान्डसँग पराजित भएर विश्वकपको उपाधि होडबाट बाहिरिएको हो।

मंगलवार वर्षाका कारण रोकिएको खेल बुधवार सम्पन्न भएको थियो जसमा न्युजिल्यान्डले दिएको २३९ रनको मध्यम लक्ष्य

भारतले पूरा गर्न सकेन र ४ बल बाँकी छँदा १८ रनले पराजित भयो। मंगलवार न्युजिल्यान्डले टस जितेर ब्याटिङ गर्दागर्दै वर्षा भएपछि प्रभावित भएको खेलमा भारतको जवाफी इनिङ बुधवार खेलाइएको हो।

न्युजिल्यान्डले ५० ओभर खेल्दै ८ विकेटको क्षतिमा २३९ रन बनाएपछि भारत बुधवार जवाफका लागि उत्रेको थियो। बुधवार न्युजिल्यान्डले ४६/१ ओभरमा ५ विकेट गुमाएको अवस्थामा २११ रनबाट अगाडि खेल्दै अन्तिम २३ बलमा २८ रन बनाएर भारतलाई २४० रनको लक्ष्य दिएको थियो।

भारतका लागि रवीन्द्र जडेजाले सर्वाधिक ७७ रनको पारी खेले। टप अर्डरका ब्याट्सम्यान एक-एक रनमा आउट भएको अवस्थामा अन्तिमक्रममा आएका उनले भारतीय पारी उकासे। उनले चार चौकासहित ५९ बलमा ७७ रनको गतिगो स्कोर खेले।

त्यसपछि महेश्वर सिंह धोनीले ७२ बलमा अर्धसतकीय पारी खेले। रिषभ पन्त र हार्दिक पन्ड्याले समान ३२-३२ रनको योगदान दिए। चौथो क्रमका रिशवले ५६ बलमा ३२ रन बनाएर आउट भए। उनको पारीमा चार चौका पनि हाने।

नौ वर्षयता भारतका टप अर्डरका ब्याट्सम्यानले सबैभन्दा खराब प्रदर्शन गरेको खेलमा ओपनरहरू केएल राहुन, रोहित शर्मा र कप्तान विराट कोहली एक-एक रनको व्यक्तिगत स्कोरमा आउट भए। भारतका लागि

कार्यकर्ताको मृत्यु भएको प्रहरीले दावी गरेपनि विप्लव समूहका एक नेताले भने प्रहरीकै गोली लागेर दुवै जनाको मृत्यु भएको दावी गरेका छन्।

विप्लव माओवादीको अहिले सेना, प्रहरीमाथि आक्रमण गर्ने कुनै योजना नभएको भन्दै उनले भने - प्रहरीकै गोली लागेर प्रहरी जवानको मृत्युको र आफ्ना कार्यकर्तालाई पक्राउ गरेर खोल्सामा गरेर गोली हानी हत्या गरेको हो।

Security Guard को आवश्यकता

यस सुरु चन्द्र भूतपूर्व सैनिक तथा सुरक्षा सेवा प्रालिका लागि बितामोडमा केही सुरक्षा गार्डको आवश्यकता परेको हुँदा यस कम्पनी अन्तर्गत करार सेवामा रही काम गर्न इच्छुक नेपाली सेना या नेपाल प्रहरीबाट अवकाश भएका नेपाली नागरिकबाट हस्तलिखित निवेदन सहित आफ्नो बायोडाटा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ४ (चार) दिनभित्र बुझाउने गरी दरखास्त आह्वान गरिन्छ।

सि.नं.	पद	शैक्षिक योग्यता	उमेर	परीक्षा
१	सुरक्षा गार्ड	कक्षा ८ देखि माथि	३५-५०	प्रयोगात्मक तथा अन्तरवार्ता

सूर्य चन्द्र भूतपूर्व सैनिक तथा सुरक्षा सेवा प्रालि

इटहरी, सुनसरी
फोन : ९८४२०३६२०६/९८४२३६९७६८/९८०५३६८०८७
bhupusainik977@gmail.com

चाहियो

बितामोड मुक्तिचोकदेखि शनिश्चररोड टाटा शो-रुमसम्म खाली जग्गा वा सटरसहितको घर भाडामा चाहियो
सम्पर्क :-
८८५२६७७२९३
८८२४०५५५००

बिता (सेफ्टी तथा ढल सफाई)

बितामोड, भापा

गुपाल बुढाथोकी
023-545402
9825952677
9825952680

सेफ्टी तथा ढल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोस्।

कोरियन भाषा

बिहान ६ बजेदेखि बेलुका ६ बजेसम्म

कोरियन भाषाका लागि ग्लोबल पिस नै किन ?

- उत्कृष्ट शिक्षा कोरियनमा बसी उच्च शिक्षा हासिल गर्नुभएको अनुभवी प्रशिक्षक
- पूर्ण AC प्रोजेक्टर साथै Projector द्वारा घटाउनुपर्ने नगदको
- अनुभवी टोपिक TOPIK अन्तर्गतका प्रश्नपत्रका Test मद्दतले
- कोरियन भाषा प्रविन्धी परीसकेका विद्यार्थीलाई विशेष कक्षाको व्यवस्था
- संयुक्त अन्तरवार्ता विशेष बुटको व्यवस्था
- संयुक्त अन्तरवार्ता सस्ती र सुविधापूर्ण होटल/कोठाको व्यवस्था
- विगतका वर्षदेखि अत्युत्कृष्ट परिणाम हासिल गरेका
- विद्यार्थीलाई सम्पूर्ण पाठ्य सामग्री उपलब्ध गराइने

GLOBAL PEACE
Int'l Education Academy Pvt.Ltd.
Shanishare Road, Biratnagar, Jhapa
Tel : 023-546214 | 9815078744

वर्ता नं. ४१७२७/०६३/०६४ पान नं. ३०२६५३६२१

भर्ना खुल्यो ! भर्ना खुल्यो !

“प्राविधिक शिक्षा, नयाँ नेपालको आवश्यकता”

CTEVT बाट सम्बन्धन प्राप्त रोजगारमूलक प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिमका लागि विगत १४ वर्षदेखि उत्कृष्ट नतिजा ल्याउन सफल

सप्तथी बहुउद्देश्यीय प्राविधिक शिक्षालयमा

शैक्षिक सत्र २०७५/०७६ का लागि S.L.C./S.E.E.उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूलाई भर्नाका लागि आह्वान गरिन्छ। ग्रेड A देखि E सम्म पास गरेका विद्यार्थीहरूले समेत फारम भर्न सक्नेछन्। सीट सीमित छ। तृ-सम्पर्क गर्नुहोला।

शैक्षिक कार्यक्रम	अवधि
सिभिल सव ओभरसियर	१८ महिना
भेटुनरी जे.टी.ए.	१८ महिना
कृषि जे.टी.ए.	१८ महिना

प्रवेश परीक्षा (Entrance Exam) :- छात्रवृत्तितर्फ २०७६ श्रावण २५ गते बिहान ८ बजे पूर्ण शुक्तितर्फ : २०७६ श्रावण २५ गते विउँसो २ बजे

प्रतिस्पर्धा

सप्तथी बहुउद्देश्यीय प्राविधिक शिक्षालय

बितामोड -१, भापा, (अञ्जली हस्पिटल पूर्व उत्तर)

अफिस सम्पर्क - ०२३-५४४१८८

आवश्यक कागजातहरू : SEE उत्तीर्ण गरेको लब्धाङ्कपत्र, चारित्रिक प्रमाणपत्र, जन्मदर्ता, नागरिकता, चारपति पासपोर्ट साइजको फोटो।

पूर्वाञ्चल

सम्पादकीय

सेवा स्वार्थमा जोडिनु हुँदैन

राजनीति सेवा र समर्पणको पर्याय मानिन्थ्यो । राजनीतिमा लाग्नेहरूमा जनता र देशको सेवा गर्ने लक्ष्य हुन्थ्यो । त्यही लक्ष्य प्राप्तिका निमित्त व्यक्तिगत तथा पारिवारिक जिम्मेवारी गौण ठानिन्थ्यो । राजनीति त्यसैले पूजा र तपस्या हो, र राजनीतिकर्मीहरू आस्था र श्रद्धाका पात्र हुन्छन् भनिन्थ्यो । तर, अहिले नेपालमा विकास भइरहेको प्रवृत्ति, चरित्र र आफूलाई राजनीतिक भन्नेहरूको व्यवहारले राजनीति केवल पेशा भएको छ, जसले जुनकुनै विधिबाट सम्पत्ति आर्जन गर्न मात्र समर्पित गरिरहेको छ ।

अढाई सय वर्षदेखिको राजतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको अन्त्य भई गणद्वारा सञ्चालित गणतन्त्र स्थापित भएको छ । यति ठूलो परिवर्तन भएर पनि शासकवर्ग जनतासहर भएको अनुभूति भएको छैन । अझ संख्यात्मक रूपमा अनुपातले शासितको तुलनामा शासकवर्ग धेरै छन् । जनताको सेवा गर्ने वाचा गरेका र आफूलाई जनताका प्रतिनिधि भन्नेहरू उनैलाई शोषण गर्न उद्दत देखिएका छन् । सेवाका नाममा जनप्रतिनिधिको विभ्रम देखाएर राज्यकोषबाट सेवा-सुविधा लिने होडमा छन् । त्यसैले पनि राजनीति अब पेशा भएको छ, त्यो पनि उत्तम पेशा ।

भर्खरै विराटनगर महानगरपालिकाका जनप्रतिनिधिहरूले चौथो नगर सभाद्वारा पारित पोशाकभत्ता नलिने घोषणा गरेको समाचार छ । पूर्व निर्धारित पोशाक लगाउनुपर्ने राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई बाध्य बनाइएको छ । यसका राम्रा पक्षहरू पनि छन्, हुन्छन् तर जनताका सेवा गर्नेहरूलाई गरीब जनताको गाँस काटेर जम्मा गरेको कोषबाट पैसा दिएर पोशाक लगाउनु पर्ने दरिद्र कसले बनायो, खोज्नुपर्ने भएको छ । संघीय ढाँचाले तीन तहको सरकार र त्यत्तिकै व्यवस्थापिका सभा लगायतका विभाग, मन्त्रालय र इकाइहरूको व्यवस्थाले यसै पनि राज्यको आर्थिक ढाड खुस्किएको छ । त्यसमाथि स्वयम्सेवा गर्छौं भन्ने जनप्रतिनिधिलाई भत्ता लगायत दर्जनौं प्रकारका सुविधा दिएर राज्यकोष लुटिँदछ ।

जे भए पनि विराटनगरका जनप्रतिनिधिले पोशाक भत्ता नलिने घोषणा गरेर थोरै विश्वास कमाएका छन् । यद्यपि यतिले मात्र जनप्रतिनिधिहरू प्रतिको अविश्वास कम हुने छैन । मासिक तलब, सवारीसाधन, इन्धन खर्च, टेलिफोन, पत्रपत्रिका, पानी, बिजुली, भ्रमण लगायतका सुविधाका नाममा भइरहेको लुटले मुलुकको समृद्धि आउँदैन न त जनताका अपेक्षा नै पूरा हुन्छन् । यस अर्थमा पनि जनप्रतिनिधिहरूले कुनै प्रकारको भत्ता वा आर्थिक लाभको सुविधा लिनु हुँदैन । होइन र सेवा गरेवापत पारिश्रमिक र सुविधा लिने हो भने लोकसेवा आयोगको परीक्षा सरहको इकाई मार्फत क्षमता प्रदर्शन गरेर जनप्रतिनिधि बन्नु पर्दछ । राजनीति सेवा हो तसर्थ राजनीतिकर्मीले स्वयम्सेवाको भावनाले जनताको सेवा गर्नुपर्दछ, त्यसमा स्वार्थको गन्ध पनि हुनुहुँदैन । त्यसकारण मोरङका जनप्रतिनिधिहरूको पोशाक भत्ता नलिने घोषणा सम्पूर्ण भत्ता नलिनेमा रुपान्तरण हुनुपर्छ । अनि मात्र देश र जनताले खोजेको सुशासन, शान्ति र समृद्धिको सपना पूरा हुनेछ ।

बनिता बस्नेत

२०७६ साल जेठ महिनाको अन्तिम साता एउटा समारोहबाट फर्कदै थियौं, गाडीमा रहेका एक जोडी मध्ये पुरुष साथीको मोबाइलमा फोन आयो । फोनको बेवास्ता गरे भई गर्दै उनले श्रीमतीको अनुहार हेरे । 'कसको फोन ?' स्वाभाविक लवजमा उनले सोध्नु । नाजवाफ उनको अनुहार एकसाथै रातो भयो । 'उठाउनुस न' उनको आग्रहको जवाफमा तिनले भने- 'अब वाउन्ट फोन हो ।' 'म उठाइदिऊँ ?' जवाफमा उनी एकसाथै भर्किए । अनावश्यक शंशा गर्नुहुन 'निवाइयात' सँगै बसेकी यो पत्निकारलाई अन्त्यारो लाग्यो । यस्ता घटनामा प्रायः पुरुष शान्त र महिला 'इरिटेड' देखिन्छन्, तर त्यहाँ महिला शान्त थिइन्, पुरुष घरी फोनमा घरी पत्नीको अनुहारमा हेर्दै थिए । वर्षौंदेखि चिनिरहेका, एक-अर्काका राम्रो सम्बन्ध होला भन्ने ठानिएका दुईजनाको बारेमा सोच्दै गर्दा साँझमा एक-अर्काको हात समाइरहेको दुईजनाको फोटो महिलाले फेसबुकमा पोस्ट गरिन् । एकैछिनमा टनै लाइक र कमेन्टहरू आए । दिउँसोको घटनाको साक्षी भएर होला सबै कमेन्टहरू पर्दै, कस्तो राम्रो, सुन्दर, आहा, अन्त्यारो मान्दै इनबक्समा म्यासेज लेखे - 'फोटो राम्रो लाग्यो ।'

आफ्नो क्षेत्रका चर्चित ती मित्रले फेसबुकमा भेटिएकी एक महिलाले फोन गरेर हैरान लाएको, तर आफ्नोतर्फबाट त्यस्तो केही नभएको दिने नपर्ने स्पष्टीकरण गाडीमै दिएका थिए । सोचै- सामाजिक सञ्जालले मानिसलाई हेर्दैहेर्दै कस्तो 'फेक' सम्बन्धितर घर्केलाइरहेको छ । कम्तीमा यिनीहरूको त राम्रो छ भन्नेको सम्बन्ध देखावटी बनिसकेको रहेछ । अरूलाई देखाउनका लागि पत्नीले साँझ पोस्ट गरेको तस्वीरले भन्ने मन खिन्न बनायो । कमेन्ट, लाइकहरू मनबाट गरिएका थिए या देखावटी थाहा भएन, तर पहिलोपटक यो पत्निकारलाई मानिसले एकलो महशुस गरेपछि साथ रहेका तस्वीरहरू सेयर गर्नु कि के हो जस्तो लाग्यो । सबैमा यो कुरा लाग्नु नहुन सक्छ ।

प्रविधिले आफ्नै वरिपरिको दुनियाँलाई फराकिलो बनाउँदै लौंदा मानिसको आफ्नोपन भने साँघुरिँदै जाँदै छ । सोसियल मिडियाका कारण मानिसको देखावटी

संसार फैलिए जस्तो लागे पनि वास्तविक संसार खुम्चिरहेको छ । विगतमा अलि फुसद भयो कि आफन्तहरू भेटिन्थ्यो, साथीहरूसँग दुःख-सुखका कुरा गरिन्थ्यो, घरबाट बाहिर हिँडिन्थ्यो । तर, अहिले अलि फुसद भयो कि मोबाइलमा ठूलै कुरा छुटिसक्यो भई गरी टाउको घोट्याएर बसेपछि समय बितेको थाहै हुँदैन । चाँडै बितेको त्यो समयले आफ्नो जिवन्तीमा के प्रभाव या असर छोड्यो भन्ने कुराको हिसाब गर्ने हो भने गुणा, भाग, जोड जे-जे गरे पनि हात लाग्यो शून्य निस्कन्छ । बिहान ब्युँभिएपछि घरपरिवारमा को उठो, को उठेन, कसैलाई केही भइरहेको छ कि भनी एक-अर्काको सोधीखोजी, दिनभरि गर्नुपर्ने कामका लागि 'माइन्ड मेकअप'को टाउँ सामाजिक सञ्जालले लिँदछ । ओख्यानमा राम्ररी आँखे नखोली तक्रिया वरिपरि रहेको मोबाइल हातमा लियो स्टार, लाइक, कमेन्ट,

लगेको छ । भन्ने बेलामा अहिलेका युवाहरू जतिबेला पनि इन्टरनेटमा भण्डिरहन्छन् भने पनि अधबैसेहरूको दिनचर्या युवाको भन्दा भन्नु नाजुक बन्दछ । पहिला-पहिला पूर्ण समर्पित भएर भावनात्मक रूपमा गरिने रीति-रिवाज, चाडबाड सबै नै देखाउनका लागि भई भएका छन् । दशैमा टीका लगाउँदा मानिसका हात निधारमा आँखा चाँहिँ क्यामेरातिर देखिन्छन् । हुँदाहुँदै लासको छेउमा बसेर, लास बोकेर खिचिएका फोटोहरू समेत मानिसहरू सोसियल मिडियामा सेयर गर्न थाले । लास उठाउँदाको भावना जुन हुनुपर्ने हो, दुःखद क्षणको त्यो गहिरो आफ्नो तस्वीर कस्तो आउला भन्ने सोचमा मानिसले महशुस नै गर्न छोड्यो भन्ने कुरा तिनका मुहारमा भन्किएका भावले देखाइरहेका हुन्छन् । कसैको मृत्युमा श्रद्धाञ्जलि दिन जाँदा लाससँग आफ्नो तस्वीर खिचेर अरूलाई देखाउन सक्नुबाट हामी कुन मनोदशाबाट

सक्य भन्ने कुरामा सरोकारै छैन । बाहिर हुँदा त कुँरे भएन, सबैजना घरमै हुँदा पनि पाँच जनाको परिवार छ भने पाँचैतिर फर्किएर मोबाइलमा व्यस्त देखिन्छन् । आफूसँगको साथ छुट्टाएर अनलाइन साथ खोज्दै अगाडि बढेको जीवन कहिले पुगेर टुट्नेला, यसै भन्न सक्ने अवस्था छैन ।

कसैले आहा 'गजब' 'कस्तो राम्रो' भनी दियो भने दङ्ग पर्ने, नकारात्मक कमेन्ट आयो भने फ्रस्ट्रेट हुने । दुःख या खुसीका लागि जिवन्तीमा कुनै ठूलो उपलब्धि हुने परेन । अहिले लुगा शरीर ढाकनभन्दा बढी फोटो खिच्नका लागि लगाउन थालिएको छ । हामी सबै नै यस्ता कुराहरूमा रमाउन थालेका छौं । पहिला-पहिला चिनजानका मानिसले, आफन्तले गर्ने सकारात्मक-नकारात्मक टिप्पणीहरूले फरक पार्थ्यो, हिजोआज सामाजिक सञ्जालमा आएका टिप्पणीहरूले फरक पार्न थालेको छ । को हो, कहाँको हो, चिनु न जान्नुको मानिसले नकारात्मक टिप्पणी गर्नु भनेर मानिस त्यसैमा तनाव लिएर बाँच्न थालेको छ ।

जुन कुराको बारेमा टिप्पणी गर्ने मान्छेलाई जानकारीसम्म हुँदैन । हेर्दैहेर्दै परिवर्तन यति भयो कि मानिसहरू आफन्त, साथीहरू बिरामी भएर अस्पताल भर्ना हुँदा जानकारी पाएपछि फलफूल लिएर भेट्न जान्थे । अब त यस्ता कुरा पुराना संस्कृति, परम्परा भई बन्दै गएको छ । बिरामी भएको खबर अस्पतालको बेडमा सुतेको फोटोसहित सामाजिक सञ्जाल मार्फत आउँछ अनि 'गेट वेल् सुन' भन्ने शुभेच्छा पनि सामाजिक सञ्जाल मार्फत नै जान्छ । को हो, कहाँको हो, चिनु न जान्नुको मानिसले नकारात्मक टिप्पणी गर्नु भनेर मानिस त्यसैमा तनाव लिएर बाँच्न थालेको छ ।

पति-पत्नी, प्रेमी-प्रेमिकाको सम्बन्धदेखि लिएर आफन्त र नातेदारहरूका आफ्नोपन समेत सामाजिक सञ्जालमै सीमित हुन थालेपछि मानिसमा 'डिप्रेसन' बढेको अध्ययनहरूले देखाएका छन् । व्यक्तिगत सम्बन्ध बन्ने पनि बिग्रने पनि सामाजिक सञ्जाल मार्फत नै हुन थालेको छ । पति-पत्नी एउटै ओख्यानमा दुईतिर फर्किएर अरूसँग कुरा गर्न थालेपछि शरीर खाटमा भावना चाहिँ सामाजिक सञ्जालको 'इन बक्स'मा भेटिनेहरूको संख्या बढ्दैछ । मोबाइल या कम्प्युटरमा मात्र होइन वास्तविक जीवनमै मानिस 'अनलाइन' 'अफलाइन' जीवन बाँच्न थालेका छन् । पहिला-पहिला मानिसको संसार सानो थियो, आफू वरिपरि जीवन मानिस र सुरक्षित महशुस गर्न सक्ने वातावरण हुन्थ्यो । अहिले संसार फराकिलो भएको छ, तर देखावटी जीवन बाँचिरहेका 'फेक' मान्छेहरूको भिडमा असुरक्षित भावनासहित मानिस एकलो बन्दै गएको छ । घटना र विचार

फोटो, साथमा अनलाइनका सामग्रीहरू हेरेयो । बाहिरको दुनियाँमा कस-कसले के-के गरे, को हिजो पार्टी गए, कसको आफन्तको निधन भयो, कसले नाँचे, विवाहमा कसले कस्तो लुगा लाए लगायतका अनेक जानकारीले भरिएर ओख्यानबाट उद्दा मानिसले आफूभित्र भने खाली-खाली महशुस गर्न थालेका छन् । आफ्नो शारीरिक अभ्यास, योग-ध्यान, चिन्तन-मनन सबैको समय सामाजिक सञ्जालले लिन थालेपछि अरूले हेर्दा भरि भई देखिने मानिस मनभरि रितोपन बोकेर दिनको शुरुवात गर्दछ । सबैमा यही कुरा लाग्नु हुन्छ भन्ने होइन, तर धेरैलाई सामाजिक सञ्जालले आफ्नो वशमा पार्दै

गुञ्जिरहेका छौं भन्ने प्रस्ट हुन्छ । तीर्थ, वार्षिकी, श्राद्ध केही पनि अब आफ्नो श्रद्धा र भावनासँग मात्र सम्बन्धित रहेनन् । यति गरी सकियो, देखाइहालौं न भन्ने मानसिकताबाट निर्देशित हुन थाले । घरपरिवार, आफन्त, साथीहरू जो हेरे पनि मोबाइलमा व्यस्त देखिन्छन् । बाबुआमा दुबै सामाजिक सञ्जालमा व्यस्त हुन थालेपछि अहिलेका सन्तानले बाबुआमाबाट पाउनुपर्ने न्यायो माया, आफ्नोपन र स्याहार-सुसार पाउन सकेका छैनन् । बच्चाहरू अलमलितउन् भनेर उनीहरूलाई अभिभावक आफैले हातमा मोबाइल थमाइ दिन थालेको देखिन्छ । बच्चाहरूमाथि त्यसको असर केसम्म पर्न

दिगो विकासका १७ लक्ष्यहरू

हामी के गर्दैछौं ?

दिगो विकासका लक्ष्यहरू (एसडिजी) मानव समाजका सबै पक्षबाट गरिबी अन्त्य गर्ने एउटा साहसिक र विश्वव्यापी सहमति हो जसको उद्देश्य सन् २०३० भित्र मानव जाति र पृथ्वीका लागि समतापूर्ण न्यायसंगत र सुरक्षित विश्व निर्माण गर्नु हो । दिगो विकासका १७ लक्ष्य तथा १ सय ६९ कार्य लक्ष्यहरू हाम्रो संसार रुपान्तरण गर्ने दिगो विकासका एजेन्डा २०३० को एउटा भाग हो । यी लक्ष्यहरू सेप्टेम्बर २०१५ मा सम्पन्न ऐतिहासिक राष्ट्रसंघीय महासभाबाट १ सय ९३ सदस्य मुलुकहरूले पारित गरेर जनवरी १, २०१६ देखि लागू गरेको छ । विश्वभरिका राष्ट्रिय सरकारहरू तथा लाखौं नागरिकहरूलाई एकै थलोमा ल्याई यी महत्त्वकांक्षी कार्यसूचीमा गहन परामर्श प्रक्रियाद्वारा यी दिगो विकास लक्ष्यहरू तय गरिएका हुन् ।

यस्ता छन् लक्ष्यहरू : १) गरिबीको अन्त्य, २) भोकमरीको अन्त्य, ३) स्वस्थ र समुन्नत समाज, ४) गुणस्तरीय शिक्षा, ५) लैङ्गिक समानता, ६) स्वच्छ पानी तथा सरसफाई, ७) स्वच्छ ऊर्जामा सहज पहुँच, ८) मर्यादित रोजगार तथा आर्थिक वृद्धि,	९) उद्योग, पूर्वाधार र नवीन सृजना, १०) असमानता न्यूनीकरण, ११) दिगो शहर र समुदायहरू, १२) जिम्मेवारपूर्ण उपभोग तथा उत्पादन, १३) जलवायु परिवर्तनमा तत्काल पहल, १४) जलमृतीको जैविक विविधताको संरक्षण, १५) जमिनमाथिको जैविक विविधताको संरक्षण, १६) शान्ति, न्याय र सशक्त निकाय, १७) लक्ष्य प्राप्तिका लागि साझेदारी ।

दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि तपाईंले गर्न सक्ने १० कुरा

- १) आवश्यक छैन भने बत्ती निभाओ, ताकि ऊर्जा बचत भई तपाईंको बिजुली महसुल पनि घटोस् ।
- २) खाने कुरा खेल नफालौं । मानवीय उपभोगका लागि हेरेक वर्ष विश्वभर उत्पादन हुने खाद्य पदार्थमध्ये करिब एक तिहाई खेर जान्छ वा मासिन्छ ।
- ३) पर्यावरणीय स्तर (इनभयारोमेन्टल स्ट्यान्डर्ड) पूरा नगर्ने कम्पनीका सामान नकिनौं ।
- ४) स्थानीय उत्पादन किनौं । स्थानीय व्यवसायलाई मद्दत गर्दा मानिसहरू रोजगार रहन्छन् र टाढाबाट आयात गरेर खानु नपर्दा यातायातमा खपत हुने इन्धन समेत बचत हुन्छ ।
- ५) माछामासु कम खाओ । बोटाबिरुवा, तरकारी हुर्काउनुभन्दा मासु उत्पादन धेरै खर्चिलो छ ।
- ६) साइकल चलाओ, हिँडौं वा सार्वजनिक भोला बोकोँ जसले प्रदूषण घटाउँछ ।
- ७) प्लाष्टिक भोला त्यागौं । किनमेल गर्दा आफ्नै पुनः प्रयोगीय भोला बोकोँ ।
- ८) आफू र आफ्ना बालबालिकालाई आवश्यक खोप लगाओ । तपाईंले आफ्नो परिवारलाई रोगबाट बचाउँदा समग्र जनस्वास्थ्यमै सुधार हुन्छ ।
- ९) आफूले विश्वास गर्ने नेतालाई मत दिने आफ्नो अधिकार प्रयोग गरौं ।
- १०) लैङ्गिक हिंसा र विभेदविरुद्ध बोली ।

सामाजिक सञ्जाल

यो 'बाहुबली' सरकार दूतावासको पत्र पछि 'बहादुरीपूर्वक पछाडि हटेको' सप्रमाण प्रष्ट भयो । यही कुरा प्रमले जनतालाई बताएको भए के विग्रन्थ्यो ? किन ढाँटनुपर्थ्यो ? जनतालाई विष पनि खुवाउने ! लभ्यार पनि पर्ने ! महान् राष्ट्रवादी पनि भई राखे ! अनि जो चोर उसको ठूलो स्वर भने भई अरूलाई 'छोडा'भन्ने !
- **बाबुराम भट्टराई**

असल मान्छेलाई सकभर पद र अन्य लाभको बन्दक बनाएर बोली बन्द गरिदिने अनि खराब मान्छेहरूको सिण्डिकेट खडा गरेर गुण्डा, भ्रष्टाचारी र विचौलियाको सहयोगमा राज्य दोहन गर्ने । तैपनि तिनैले अत्यधिक साथ र समर्थन पाउने । यो स्थितिलाई कसरी तोड्ने ? तपाईंको सुभाबको अपेक्षामा ।
- **रविन्द्र मिश्र**

विकासका बेतुक राफ गर्ने बानी प्रकोपका रूपमा फैलिएको रहेछ नेकपा डबलमा । चुरे फोडेर दुइवा बेच्ने देखि हिमाल पगालेर पानी बेच्ने 'सपना'सम्म सुनाएछन् प्रस्तावित दूतहरूले । जागिरे मानसिकता लिएर केही वर्षका लागि 'रमाइलो' गर्न दूत भएकाको कत्रो राफ, पर्यावरणीय संकटवारे कति बेखबर !
- **उज्वल प्रसाई**

नेपालको सन्दर्भमा एसडीजी

- सन् २०३० भित्र गरिबी दरलाई २१.६ प्रतिशत (२०१५) बाट ४.९ प्रतिशतमा झार्ने उद्देश्य राखेको छ ।
- सन् २०३० भित्र पुइकोपनलाई ३६ प्रतिशत (२०१५) बाट १५ प्रतिशतमा ल्याउने उद्देश्य राखेको छ ।
- सन् २०३० भित्र मातृ मृत्युदरलाई २ सय ५८ (प्रति १ लाख) बाट ६९ मा सीमित गर्ने उद्देश्य लिएको छ ।
- सन् २०३० भित्र ७५ प्रतिशत युवाहरूलाई रोजगारी सिर्जना गर्ने उद्देश्य राखेको छ ।
- सन् २०३० भित्र व्यवसायिक र प्राविधिक काममा महिलाको दरलाई २४ प्रतिशत (२०१५) बाट ४० प्रतिशत बनाउने उद्देश्य लिएको छ ।
- सन् २०३० भित्र ९० प्रतिशत घरपरिवारलाई पाइप लाइनबाट पानी आपूर्ति गर्ने उद्देश्य राखेको छ । हाल यो सुविधा ४९.५ प्रतिशतसँग मात्र छ ।
- सन् २०३० भित्र नेपालले विद्युतको पहुँचलाई ७४ प्रतिशतबाट बढाएर ९९ प्रतिशत पुऱ्याउने उद्देश्य लिएको छ ।
- सन् २०३० भित्र युवा बेरोजगार दरलाई ३५.८ प्रतिशतबाट (२०१५) बाट १० प्रतिशतमा झार्ने उद्देश्य राखेको छ ।
- सन् २०३० भित्र कार्बन उत्सर्जन तह ०.१० (मेट्रिक टन प्रति व्यक्ति) (२०१५) बाट ०.०५ प्रतिशतमा झार्ने लक्ष्य लिइएको छ ।
- सन् २०३० भित्र जोखिमपूर्ण अवस्थामा काम गरिरहेका बालबालिकाको दर ३० प्रतिशत (२०१५) बाट झण्डै शून्यमा पुऱ्याउने उद्देश्य राखेको छ ।

त्यसैले दिगो विकासका लक्ष्य प्राप्तिका लागि सबै नागरिकले जिम्मेवारी बोध गरी आ-आफ्नो ठाउँबाट सकेको योगदान गर्नु जरुरी छ । सबै नागरिक अग्रसर हुने हो मात्र दिगो विकासको लक्ष्य प्राप्त सम्भव छ । अन्यथा नारामा नै सिमित रहने छ । लक्ष्य हासिलमा अग्रसर बनौं, आजैबाट जुटौं ।
स्रोत: राष्ट्रिय योजना आयोग

डेङ्गुको नियन्त्रणको माग गर्दै जापान

भद्रपुर, असार २५। भापामा फैलिएको डेङ्गुको संक्रमण नियन्त्रण हुन नसकेको भन्दै भद्रपुर नगरपालिका कार्यालयलाई जापानपत्र बुझाएका छन् । राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी भद्रपुर नगर समितिले भद्रपुर नगरपालिकालाई नगरमा डेङ्गुको संक्रमण नियन्त्रण गर्नुपर्ने माग राख्दै जापानपत्र बुझाएका हुन् । राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका अध्यक्ष राधा कार्कीको नेतृत्वमा गएका कार्यकर्ताहरूको टोलीले नगरपालिकाका उपप्रमुख चन्द्रमाया श्रेष्ठलाई जापानपत्र बुझाएका थिए । राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीका कार्यकर्ताहरूको हस्ताक्षरसहित बुझाएको जापानपत्रमा वरिष्ठमाध्यम शुरु भएपश्चात् नगरको विभिन्न स्थानमा लामखुट्टेबाट हुने डेङ्गु संक्रमण अत्यधिक बढेको गएकोले त्यसको रोकथामका

लागि नगरभरि डेङ्गुविरुद्धको स्प्रे गराई दिनु माग गरिएको नगर अध्यक्ष कार्कीले बताइन् । 'भापासहित प्रदेश एकाका विभिन्न जिल्लामा डेङ्गुको संक्रमणका विरामी बढ्न थालेको छ' - उनले भनिन्- 'भद्रपुरमा पनि डेङ्गु संक्रमणका विरामी फेला परेकोले तत्काल यसको रोकथाम आवश्यक छ ।' प्रदेशको एकको सुनसरीको धरानबाट फैलिएको डेङ्गुको संक्रमणबाट भापामा हालसम्म तीन दर्जनको हाराहारीमा विरामी देखा परिसकेको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय भापाले जनाएको छ । सन् २०१२ मा भापाको काँकडभिट्टामा देखा परेको डेङ्गु रोगको संक्रमणका कारण यस अघि भापामा तीन जनाको मृत्यु भइसकेको छ ।

महासंघको आन्दोलन स्थगित

भापा, असार २५। सरकारले दता गरेको मिडिया काउन्सिल विधेयक फिर्ता र संशोधनको माग गर्दै चरणबद्ध आन्दोलनमा रहेको नेपाल पत्रकार महासंघले तेस्रो चरणका आन्दोलनका कार्यक्रम फिर्ता लिएको छ । राष्ट्रिय सभामा नेकपाका प्रमुख सचेतक माननीय खिमलाल भट्टराइले संसदमा दता भएको मिडिया काउन्सिल विधेयकमा संशोधन प्रस्ताव तयार पारी महासंघले उठाउँदै आएको मिडिया काउन्सिलको स्वायत्तता, गठन प्रक्रिया, दण्ड-जरिवाना लगायतका सरोकारहरूलाई सम्बोधन गर्ने तथा सञ्चार सम्बन्धी अन्य विधेयकहरूमा पनि महासंघसँग छलफल गरी अघि बढाउने लिखित प्रतिवद्धता भएसँगै महासंघले तेस्रो चरणका आन्दोलनका कार्यक्रम फिर्ता भएको हो । महासंघका पदाधिकारीसहित नेकपा संसदीय दलको कार्यालयमा उपनेता सुवासचन्द्र नेम्वाङ, नेकपा महासचिव विष्णु पौडेल, राष्ट्रिय सभामा नेकपाका नेता दिनानाथ शर्मा, कानून मन्त्री भानुभक्त ढकाल, प्रतिनिधि सभा सांसद योगेश भट्टराइ समेतको उपस्थितिमा वार्ता भएको महासंघका महासचिव रमेश विष्टद्वारा जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । महासंघले सञ्चालन गर्दै आएको तेस्रो चरणका सडक संघर्षका बाँकी कार्यक्रमहरू स्थगित गरी संघीय संसदमा संशोधन प्रक्रियामार्फत महासंघले उठाएका विषय वस्तुलाई सम्बोधन गराउन छलफल, सम्वन्ध जस्ता गतिविधि मार्फत दबाव सिर्जना गरिने विज्ञप्तिमा उल्लेख छ ।

खुवाउन नजान्दा कुपोषण

'कुपोषण'लाई विपन्न परिवारका बच्चामा देखिने स्वास्थ्य समस्याका रूपमा लिने गरिन्छ तर, यहाँ 'खातापिता' परिवारकै बालबालिकामा यो समस्या देखिएको छ । पोषणविद्का अनुसार सन्तुलन मिलाएर खानेकुरा खुवाउन नजान्दा बालबालिकामा कुपोषणले सताउँछ । जैमिनी नगरपालिका-८ छिस्तीका छ महिने शिशु संगम शर्मालाई शुरुमा ज्वरो आयो । आमा कुमारीले गाउँकै स्वास्थ्य संस्थामा उपचार गर्न लगिन् । औषधिदेखि ज्वरो निको भएन । शिशु दुब्लाउँदै गए । शरीरको तौल घट्यो । स्वास्थ्यकर्मीले सो शिशुको थप उपचारका लागि धौलागिरी अञ्चल अस्पतालमा रहेको पोषण पुनःस्थापना गृहमा लैजान सुझाव दिए । त्यसपछि मात्र शिशुलाई कुपोषण भएको वल्ल आमाको थाहा पाइन् ।

कुमारी दुई सातादेखि छोरा संगमसहित सो पुनःस्थापना गृहमा छिन् । 'यहाँ आएपछि स्वास्थ्यमा धेरै सुधार भयो' - उनले भनिन्- 'तौल पनि बढ्दै गएको छ ।' गृहमा आएपछि शिशुले स्वास्थ्यकर्मीको प्रत्यक्ष निगरानीमा पौष्टिक आहार, उपचार र हेरचाह पाएका छन् । उनीसँगै छ जना बच्चा अहिले पोषण गृहमा छन् । 'पाँच महिनादेखि २२ महिनासम्मका बच्चा छन्' - पोषण गृहकी नर्स सुशीला किसानले भनिन्- 'बच्चाको आमाहरू पनि हुनुहुन्छ ।' दश जनासम्म बालबालिका राख्न क्षमता प्रकृतको छ । कुपोषित बच्चालाई अभिभावकसँगै राखी निःशुल्क उपचार सेवा दिन पाँच वर्षअघि सो गृह सञ्चालनमा आएको हो । गृहमा बच्चाको आमा र अन्य अभिभावकलाई पोषण शिक्षा समेत दिइन्छ । 'आमाहरूलाई पौष्टिक आहार बनाउने र खुवाउने तरिका सिकाउँछौं - नर्स किसानले भनिन् । कुपोषित बच्चाले निःशुल्क उपचार, रेखदेख र परामर्श सेवा पाउने गरेको अस्पतालका प्रमुख चिकित्सक सागर राजभण्डारीले बताए । 'अस्पतालमा आउने विरामी बच्चाको तौल कम देखियो भने पोषणगृहमा पठाउँछौं' - उनले भने- 'बच्चामा कुपोषण देखियो भने चिन्ता लिनुपर्दैन, सहजै उपचार हुन्छ ।' बच्चालाई पोषणको मात्रा पुग्ने गरी पौष्टिक खानेकुरा, भिटामिन लगायतका औषधि समेत खुवाइन्छ । कुपोषणका कारण बच्चामा अन्य रोगको पनि संक्रमण बढ्ने प्रमुख चिकित्सक राजभण्डारीको भनाइ छ । उनका अनुसार सन्तुलन मिलाएर खाना खुवाउन नजान्दा बच्चामा कुपोषण निम्तिन्छ । कुपोषण हुँदा बच्चा दुब्लाएर ख्याउटे हुने, आँखाभित्र गड्ढो, हातखुट्टा राम्ररी नचल्ने, कपाल खैरो हुने, लामो समयसम्म निदाउने, बढी रुने,

विद्युतीय सुरक्षण सचेतना कार्यक्रम

भनापा, असार २५। भापाका कनकाई नगरपालिकास्थित सुरङ्गामा एक दिवसीय विद्युत् सुरक्षण सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । नेपाल विद्युत् प्राधिकरण व्यवस्थापन आयोजना निर्देशनालयको आयोजनामा उज्यालो नेपाल अभियान अन्तरगत एक दिवसीय विद्युत् सुरक्षण सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न भएको हो । नेपाल विद्युत् प्राधिकरण व्यवस्थापन आयोजना निर्देशनालयका निर्देशक राजनश्री कँडेलको अध्यक्षता तथा कनकाई नपाका मेयर राजेन्द्रकुमार पोखरेलको प्रमुख आतिथ्यमा सम्पन्न कार्यक्रममा उपमेयर मञ्जु प्रसाईले स्वागत गरेकी थिइन् । कार्यक्रममा निर्देशक कँडेल र नैविष्ठा अन्नारमनी वितरण केन्द्र प्रमुख भाले विद्युतीय सुरक्षा सम्बन्धी सचेतना प्रदान गरेका थिए । विद्युत् शक्तिको महत्व, यसको सदुपयोगबाट हुने फाइदा र दुरुपयोगबाट हुने नोक्सानी, विद्युत् चुहावट, विद्युतीय दुर्घटनाबाट बच्ने उपाय आदि विषयमा जानकारी गराइएको कार्यक्रममा निर्देशक कँडेलले विद्युतीय सुरक्षा, चुहावट नियन्त्रण र किफायती उपयोगबाट देशको समृद्धिमा सहयोग पुग्ने भएकाले यसतर्फ सबैले ध्यान दिनुपर्नेमा जोड दिए । प्राधिकरण प्रमुख भाले सबै उपभोक्ताले सुरक्षित र किफायती ढंगबाट विद्युत् शक्तिको अधिकतम उपयोग गर्न सके मात्रै उज्यालो नेपाल अभियान सफल हुने बताए । उनले विद्युत् चोरी तथा चुहावट नियन्त्रण कानूनी कारवाहीबाट मात्र सम्भव नहुने भन्दै यसका जनचेतना जगाउने खालका कार्यक्रम अघि बढाइएको बताए । कार्यक्रमको सञ्चालन दुर्गा पोखरेलले गरेकी थिए ।

विदेशी पर्यटकका पनि उजुरी

वित्तमोड, असार २५। नेपाल भ्रमणमा आएका विदेशी पर्यटकले आफूहरू माथि चोरी, ठगी, लुटपाट, पाकेटमार, दुर्व्यवहारलगायतका घटना भएको भन्दै उजुरी दिन थालेका छन् । नेपाल घुम्न आउने विदेशी पर्यटकको सुरक्षा र पर्यटकलाई पर्ने समस्या समाधान गर्न विसं २०३५ माघ १२ गते स्थापना भएको पर्यटक प्रहरीमा विदेशी पर्यटकले उजुरी दिएका हुन् । पर्यटक प्रहरीमा चालू आर्थिक वर्षमा छ सय उजुरी दता भएका हुन् । साउनमा ५०, भदौमा २५, असोजमा ६५, कात्तिकमा ८०, मङ्सिरमा ५४, पुसमा ५३, माघमा ३७, फागुनमा ३२, चैतमा ५८, वैशाखमा ८२ र जेठमा ५४ उजुरी परेका छन् । पर्यटक प्रहरीले पर्यटकका लागि आवश्यक सूचना प्रवाह गर्ने, पर्यटकाबाट आएका उजुरी निवेदन छानविन र कारवाही गर्ने, इजाजत नभई पशुप्रदर्शक कार्य गर्नेमाथि नियन्त्रण तथा कारवाही गर्ने, फौजदारी अपराध सम्बन्धमा सम्बन्धित दूतावासमा सम्पर्क राखी स्थानीय प्रहरीमार्फत कारवाही अगाडि बढाउने, होटल, ट्राभल, ट्रेकिङ, प्यापिङ एजेन्सीमा निरीक्षण गर्नेलगायतका काम गर्दै आएको छ । पर्यटक प्रहरी एकाइ भूकट्टीमण्डपका प्रमुख, प्रहरी निरीक्षक अमृतबहादुर बस्नेत पर्यटक प्रहरीमा पर्ने उजुरीमध्ये सबैभन्दा धेरै सामान हराएको विषयमा पर्ने गरेको बताउँछन् । 'सामान हराएको मात्र चार सय ५४ उजुरी

पर्यटक प्रहरीमा परेको छ' - उनी भन्छन् । पर्यटक प्रहरीमा सामान हराएको बाहेक चोरी १८, ठगी २४, लुटपाट तीन, पाकेटमार छ, दुर्व्यवहार चार, दुर्घटना एक, क्षति चार र अन्य छ उजुरी दता भएका छन् । पर्यटक प्रहरीले हाल काठमाडौँ उपत्यकाभित्र १० र उपत्यका बाहिर १६ स्थानबाट पर्यटकलाई सेवा प्रदान गर्दै आइरहेको छ । प्रहरी प्रधान कार्यालयमा दुई सय २७ को दरबन्दी कायम गरिएको छ । चालू आवमा मात्र काठमाडौँको बौद्ध, चितवनको पटिहानी र तनहुँको वनदीपुरमा कार्यालयले सेवा विस्तार गरेको छ । सरकारले सन् २०२० लाई नेपाल भ्रमण वर्ष घोषणा गरेसँगै पर्यटक प्रहरीको आवश्यकता र औचित्य बढ्दै गएको छ । पर्यटक प्रहरीले पर्यटकलाई आवश्यक पर्ने सेवा प्रदान गर्न रारा ताल, बाँके, कञ्चनपुर, इलाम, धनकुटा लगायतका नौ प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्यका लागि पर्यटक प्रहरी माग गरिएको पर्यटक प्रहरी प्रमुख बस्नेत बताउँछन् । पर्यटक प्रहरीले पर्यटकको सुरक्षा र पर्यटकलाई पर्नेसकने समस्या समाधानका लागि 'पर्यटक प्रहरी मोबाइल एप' सञ्चालनमा ल्याएको छ । एएसमा पर्यटक प्रहरी रहेको स्थान, पर्यटकले नेपालमा बस्दा गर्न हुने काम र गर्न नहुने काम, हटलाइन नम्बर, कुनै घटना घटिहालेमा प्रहरीलाई खबर गर्ने तरिका, पर्यटकका प्रतिक्रिया लेख्न मिल्ने बताएको छ ।

विदेशबाट आउने पर्यटकमध्ये ९० प्रतिशत पर्यटक ठमले भित्रिने भएकाले उक्त पर्यटकलाई लक्षित गरेर ठमेलमा 'महानगरीय पर्यटक सूचना केन्द्र' समेत सञ्चालनमा ल्याएको छ । उक्त केन्द्र सञ्चालनमा ल्याएसँगै पर्यटक प्रहरीको प्रधान कार्यालय भूकट्टीमण्डपबाट दिने सेवा सुविधा ठमलेबाट प्रदान गरिने पर्यटक प्रहरीले जनाएको छ । पर्यटक प्रहरी नेपाल प्रहरीको भए पनि उनीहरूको सेवासुविधा भने पर्यटन विभागमार्फत हुँदै आएको छ । पर्यटक प्रहरी परिचालन निर्देशिका नहुनु, विभिन्न मुलुकको भाषाको ज्ञान नहुनु, पर्यटक प्रहरीलाई आवश्यक तालिम नहुनु लगायत पर्यटक प्रहरीभित्र समस्याका रूपमा रहेका छन् । पर्यटन विभागका महानिदेशक डण्डुराज घिमिरे पर्यटक प्रहरीको आवश्यकतालाई हेरेर अन्य ठाउँमा पनि विस्तार गर्दै लैजाने बताउँछन् । 'नयाँ स्थानमा पर्यटक प्रहरी राख्नका लागि आएका मागलाई अध्ययन गरी नेपाल प्रहरीमा पठाउने र प्रहरीले सवर गर्नुपर्छ उक्त ठाउँमा पर्यटक प्रहरी खटाउने गरेका छौं' - उनी भन्छन् । नेपालको पर्यटन विकासमा पर्यटक प्रहरीले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको उनको भनाइ छ । महानिदेशक घिमिरे मुलुकको आर्थिक मेरुदण्डका रूपमा रहेको पर्यटन क्षेत्रलाई ब्यवस्थित गर्ने कुरामा विभाग गम्भीर भएर लागेको बताउँछन् ।

आज विश्व जनसंख्या दिवस

सन् १९८९ बाट हरेक वर्ष विश्वभरिका जनसंख्याका मुद्दाहरूलाई सम्बोधन गर्ने हेतुले विश्व जनसंख्या दिवस हरेक वर्ष जुन महिनाको ११ तारेखका दिन मनाउन थालिएको हो । रोचक कुरा त के छ भने सन् १९८७ को जुन ११ तारेखका दिन विश्वको जनसंख्या करिब पाँच अर्ब पुगेको अवसरमा भएको पपुलेशन समिटले यो दिवस मनाउने घोषणा गरेको हो । जनसंख्या वृद्धि वास्तवमा अवसर हो या चुनौति भन्ने विषयमा विवाद शुरु हुन थालेको छ । विसं. २०५६ सालमा तात्कालिन सरकारले विद्यालयमा ल्याएको

जीवन धान्न मिल्ने तथ्य आफ्नो ठाउँमा छ । तथापि विकास अनि समृद्धिका लागि चाहिने जनशक्तिको पूर्णता पनि जनसंख्याले नै गर्ने त हो । एउटा सन्तुलित जनसंख्या बेगर कुनै पनि देशको सुरक्षा, विकास दिगो भविष्यको कल्पना पनि गर्न सकिन्न । विश्वको शक्तिकेन्द्र तथा विश्वको जनसंख्यामा आफ्नो अधिकतम स्थान राख्ने चीनले बढ्दो जनसंख्याको भयलाई बुझेर एक सन्तान प्रणाली लागू गरेकोमा, पछिल्लो समय जनसंख्याको एउटा स्तर हासिल गर्न लामो समयको अध्ययन पश्चात् सन् २०१५ मा दुई सन्तान जन्माउन

भएको मानिन्छ, यसको अर्थ क्रियाशील जनसंख्या अर्थात् १६ देखि ४९ सम्मका जनसंख्या कूल जनसंख्याको ६० प्रतिशतभन्दा बढि हुनु हो । यी जनश्रोतलाई राम्ररी प्रयोग गर्नसके विकास पर छैन तर दुर्भाग्य नेपाली जनशक्तिहरूको पसिना स्वदेशभन्दा विदेशमा बहिरहेको छ । यसमा दोष प्रवासमा रोजगारी खोज्दै जानेहरूको भन्दा पनि जतिपर्ने बाध्यता सिर्जना गर्नेहरूको हो । उत्पादनमुखी उद्योग, कलकारखानाहरू विगतका विभिन्न राजनीतिक गतिविधिका कारण बन्द हुनु तथा यसको वृद्धि र विकासमा उद्योगी तथा व्यवसायीहरूसँग तालमेल गरेर रोजगारीका नयाँ सम्भावनामा काम गर्न नसक्नुमा पटक र अस्थायी सरकारहरूको दोष हो, यसमा दोष नहोला । यस्तो अवस्थामा व्यवसायीहरूपनि उत्पादनतर्फ ढुक्क हुन सकेका छैन जसकारण आयातमुखी कारोबार फस्टाउँदै गएको छ । खाडीको मरुभूमिमा हरियाली बनाउन सक्ने नेपाली परियोजना आफै हरियो देशलाई कर्हाबाट कर्हा पुऱ्याउन सक्छन् होला । तर, सम्भावनाको शब्दमा मसी चोपिएको कहाँ छ र ? अहिले पनि दुई करोडभन्दा धेरै महिलाहरूले गर्भनिरोधक साधनको सुरक्षित प्रयोग नगरेको तथ्यांक पनि छ । यस्ता कुराहरूमा हामी सबै अनि सरोकारवालाहरूको ध्यान आज जाओस् । मानव वस्तीमा थोरै बच्चाहरूको संख्याले समृद्धि जनाउन सक्दैन । तर, भएका बच्चालाई उचित स्वाहा, सुसा, आहार अनि स्वास्थ्य दिनसक्ने गरि परिवारको योजना गर्नु बुद्धिमत्ता हो । सन्तानले डाँडाकाँडा ढाकुन भन्ने उक्तिलाई परिमार्जन गर्दै सन्तानको यश र कृतिले डाँडाकाँडा ढाकन सक्ने गरी शिक्षा दिक्षा र लालनपालन गर्न सक्ने गक्ष सबैको होस् ।

नयाँ पाठ्यक्रम अनुसार जनसंख्या वृद्धि नराम्रो र यसलाई नियन्त्रण गर्नुपर्ने भनेर हामीमध्ये धेरैलाई पढाइएको पनि छ । तर, सधैँ जनसंख्या वृद्धि नकारात्मक पनि हुँदैन, अहिले विश्वका विकसितभन्दा विकसित मुलुकहरूमा आफ्नो खर्कदो जनसंख्याका कारण देशको भविष्य नकारात्मक विन्दुमा पुगेका घटनाहरूले डरलाग्दो अवस्थाको सृजना गरेको छ । मान्छेहरू बच्चा जन्माउन भन्दा पनि काम, विकास र नवप्रवर्तनमा लागेकाले यसो भएको हो । जनसंख्या थोरै भएमा थोरै स्रोतले पनि गुणस्तरयुक्त

अनुमतिसहित आफ्नो जनतालाई आश्रयन गरेको छ । यस्तै संसारमै सबैभन्दा व्यस्त जीवनशैली अपनाएका जापानीहरूलाई समेत आफ्नो व्यक्तित्व तथा पारिवारिक समय निकाल्न तथा बढ्दो वृद्ध-वृद्धाहरूको जनसंख्यासँग तालमेल मिलाउन विभिन्न योजनासहितका सन्तान प्राप्ति अर्थात् बच्चा जन्माउन प्रेरित गरिन्छ भने अन्य थुप्रै देशहरूमा जनसंख्याको एउटा निश्चित स्तर तथा स्थानमा उत्पादनको निराशाजनक उदाहरणहरू बढ्न थालेका छन् । नेपाल, भारत र बङ्गलादेशमा भने पपुलेशन वोनस

तपाईंहरूको आफ्नै पत्रिका

मोफसलको सर्वाधिक लोकप्रिय राष्ट्रिय दैनिक

पूर्वाञ्चल दैनिक

प्रेस काउन्सिल नेपालद्वारा 'क' श्रेणीमा वर्गीकृत वित्तमोडबाट विगत २०५२ सालदेखि निरन्तर प्रकाशन हुँदै आएको यस दैनिकमा राहदानी हटाएको सूचना, जन्मदिनको शुभकामना, श्रद्धाञ्जली/समवेदना, सरकारी सूचना लगायत विज्ञापनहरू प्रकाशन गर्न तथा ग्राहक बन्न एवम् कुनै गुनासो या सल्लाह, सुझाव भए सदैव हामीलाई सम्पर्कनुहोला ।

केन्द्रीय कार्यालय वित्तमोड-१, अतिथिसदन छेउ (समाचार शाखा: ०२३-५४१००२/ विज्ञापन तथा प्रशासन : ०२३-५४००४४) व्यवस्थापक: १८४४६४२०५५, कार्यकारी व्यवस्थापक : (१८४२६३४७४० १८९९८०१७७), शनिश्चरे-अर्जुनधारा, खुदुनाबारी (अमित खम्बू : १८४४६४५७८४/ १८०६०२५८४४), पर्वज आलम (१८९७०३५४४२/१८६२६४२६५०), मेघबहादुर राई (१८९५९००३३, काँकरभिट्टा बाहुनडाँगी पानीटकी: राजकुमार शर्मा (१८६३७०५८५५/ १८०७९९३०२३), धुलाबारी: सुमन बस्नेत १८५१०६३६३८ १८४४६११४६७, लक्ष्मीपुर/दुर्गापुर: पूर्णबहादुर कटुवाल (१८५२६७९६२२), चारपाते: विनोद पाण्डे (१८५२६५५२९१), धौलाढुङ्गा-डाँगीबारी: तुलसीप्रसाद निरौला (१८९६०४१६४६), सुङ्गा: तीर्थराज खरेल (१८४२६७९५८४), ऋषि लामिछाने (१८०६०२५०२४), माईधारा: विश्वदीप पुस्तक पसल (०२३-४००३१, १८९७९२९६८०), दुधे: शान्तिराम बस्नेत (१८४२६५७२८३, १८९७०६८९३७), फिर्लाफिर्ला/पाँचगाउँ: नारायण शिवाकोटी (१८९७०००२३५), धरमपुर: हरि ढकाल (१८४२६२८२९६), केरखा: उमानाथ भण्डारी (१८५२६७०६३१), दमक: डीवी बस्नेत (१८९६०८८५१५), माधव ढकाल (१८५२६७५६२२), उर्लावारी: आशिष भुजेल १८२९३२३५४७, पाडानुगी मंगलबारे/रोउरीया: गोकुल दाहाल (१८५२६५४६१), गौरादह: विवेक घिमिरे (डण्डी) (१८५२६७६३०८), केरखा: उमानाथ भण्डारी (१८५२६७०६३१), खोटाङ: दिलीप खत्री (१७४३००१४७७) उदयपुर: गणेश उप्रेती (१८४२६३७९१३), भद्रपुर-चन्द्रागढी-पृथ्वीनगर: पार्थ मण्डल (१८४२६२६३०९), बुधबारे: रामचन्द्र भट्टराइ (१८४४६०९३७७), टंक विकल्प (१८४२६५५८०७), होस्के: नारायण अर्याल (१८०६०६२४०३/१८४२६९७३१०), दानावारी इलाम: सुष्मा राई (१८९४०२६२०२), इलाम/भालुभोडा, कुटिडाँडा, कोल्बुङ: गणेश अर्याल (१८५२६८०३४७/७७५२६०५३४४), हकटे, कल्याण: खगेन्द्र शिवाकोटी (१८४२६२४३१९) इलाम छिप्टार, फिक्कल: मनकामना पुस्तक पसल - यादव घिमिरे (मो. १८०७९६९९१९), इलाम: जीवारी, गोदक: रोम अधिकारी (१८४२७२७६२), इलाम गोदक धर्ममणि गौतम - १८४२७४४७५६, इलाम नगरपालिका: विष्णु भट्टराइ/सञ्जिवनी आयुर्वेद औषधि पसल (०२७-५२१४००/१८६२६३७७६२), पुवाखोला नुतन दुलाल १८५१२०३७६/१८५२६२७५६०, बने/सुनमाई/शान्तिनगर: दिपेन विक १८९६२४५९९२/१८६२६९६६६६, पथरी: नीलम थापा (कामना पुस्तक पसल) (०२१-६९१११८८/१८४२०४३७६५), मोरङ बेलवारी किशोर भण्डारी (१८६२०६२०६२/१८५१९६५५५६), इटहरी: तेज वन विश्वासी १८०४०२५७४३, धरान: शैलेन्द्र दाहाल (धरान न्युज सेक्टर) ०२५-५२८६६६/१८४२०६०९४८, ताप्लेजुङ: बसन्त लिम्बू (१८४४६३२३२५), दुर्गाप्रसाद पौडेल (१८४२६५२७३१) भारत शिलगढी, वार्मिलिङ: मानिक कुन्दु (+९१९८००३८००८६), रँके: दुर्गाप्रसाद चौलागाईं (१८०८७०७०७), घुम्तिसे पञ्चमी: युद्धबहादुर बोहोरा (१८९३७५७२९६), विराटनगर: चन्दन राय (१८९३२३६२८८)